

Türkiye Hanehalkı Enflasyon Beklenti Anketi (TEBA) Sonuçları¹

Ağustos'24

- Ağustos 2024 itibarıyla yıllık enflasyon beklentisi: **%113** (Önceki ay %113)
- Yıl sonu enflasyon beklentisi: **%96** (Önceki ay %93)
- Ağustos 2025'e kadar olan 12 aylık dönemde enflasyon beklentisi: **%101** (Önceki ay %100)

Özet istatistikler*

	I	II	III
	Yıllık enflasyon beklentisi	Yıl sonu enflasyon beklentisi	12-ay ileriye yönelik enflasyon beklentisi
	<i>2023'ün Ağustos ayından bu Ağustos ayına kadar fiyatların ortalama yüzde kaç arttığını düşünüyorsunuz?</i>	<i>Sizce 2024'ün başından sonuna kadar, yani Ocak'tan Aralık'a kadar fiyatlar yüzde kaç artmış olacak?</i>	<i>Ağustos 2024-Ağustos 2025 döneminde fiyatların hangi hızda değişmesini beklersiniz?</i>
1. Ortalama	113	96	101
2. Ortanca değer (Medyan)	100	100	100
3. Çeyrekler arası açıklık (IQR)	45	40	40
4. Standart sapma	62	57	74

* Ortalamadan üç standart sapmadan fazla ayrılan değerler hesaplamalardan hariç tutulmuştur.

TEBA yıllık enflasyon beklentileri Ağustos ayında bir önceki aya göre sabit kalmıştır. Yıl sonu ve 12-ay ileriye yönelik enflasyon beklentileri hafif artışlarla %96 ve %101 olarak ölçülmüştür.

12 ay ileriye dönük beklentilerdeki değişim, TCMB'nin Ağustos ayında yayımladığı sektörel enflasyon beklentileri anketiyle uyumludur.² TCMB anketinde de hanehalkı beklentilerinde son iki ayda benzer bir artış gözlemlenmiştir. Ancak, TEBA anketindeki beklenti seviyesi daha yüksek kalmaktadır.

Bir önceki aya kıyasla manşet enflasyon rakamındaki 10 puanlık düşüğe rağmen enflasyon beklentilerinde benzer bir yumuşama görülmemesi, verilen cevaplarda baz etkisi kaynaklı etkilerden ziyade aylık enflasyon trendinin ve hissedilen enflasyonun daha baskın olduğunu düşündürmektedir

¹ Bir sonraki rapor, 30 Eylül 2024 tarihinde yayımlanacaktır.

²<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Eglim+Anketleri/Sektorel+Enflasyon+Beklentileri/>

TEBA değerlerinin ima ettiği trendin seyrine bakıldığında, enflasyon beklentileri Ağustos 2024-Aralık 2024 döneminde 17 puanlık bir düşüş yansıtırken, 2025 ilk yarısında bu trendin yönünü hafifçe yukarı çevirmesi beklenmektedir.

Enflasyon beklentileri ortalama değeri yıllık enflasyon değeri için (1.sütun) medyan değerinden daha yüksektir. Bu durum dağılımın sağa çarpık olduğunu göstermektedir. Yani yıllık enflasyon beklentileri %113'den düşük olanların sayısı, yüksek olanlardan daha fazladır. Buna karşılık yıl sonu ve 12 ay sonrası enflasyon tahmini için ortalama ve medyan değerler birbirine yakın olup simetrik bir dağılıma işaret etmektedir.

Anket sorularına verilen cevabın katılımcılar arasında ne kadar farklı olduğunu ölçen çeyrekler arası açıklık (IQR) değeri (3. satır), ankete verilen cevaplar küçükten büyüğe sıralandıktan sonra dağılımın yüzde 25. ve 75. sıralarına karşılık gelen kişilerin beklenti farkının kaç puan olduğunu göstermektedir. Bu değer, bir önceki aya göre ilk iki soru için düşüş göstermiştir. Bu değişkenliğin düşüyor olması enflasyon tahmini konusunda görüş birliğinin arttığını göstermektedir. Öte yandan 12 ay ileriye yönelik enflasyon beklentisi sorusuna ait standart sapmanın bu ay artış göstermesi beklentilere ait belirsizliğin arttığına işaret etmektedir.

Ankette sorulan bir diğer soru “Buzdolabı, elektronik eşya gibi dayanıklı tüketim mallarını almak için şu an uygun bir zaman mıdır (yoksa bekleyip altı ay sonra satın almayı mı tercih edersiniz)?” sorusudur. Bu soruya katılımcılarının %91'i evet yanıtını vermiştir. Soruya evet cevabı verenlerin ortalama 12-ay ileriye yönelik enflasyon beklentisi %101 olarak ölçülürken, beklemeyi tercih edenlerin enflasyon beklentisi ise bundan yaklaşık 4 puan daha düşüktür.

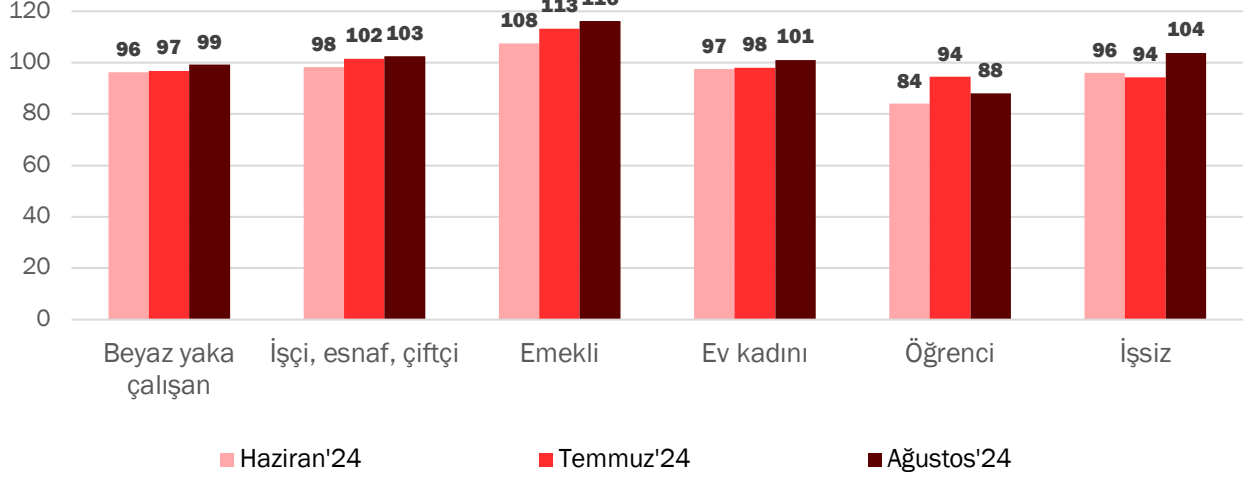
Ankete katılanların yaklaşık yarısı (%54) “TÜİK tarafından açıklanan yıllık enflasyon rakamını biliyor musunuz?” sorusuna evet cevabını verirken, bu grubun verdiği ortalama cevap %65 ile geçen aya göre değişmemiştir. Öte yandan, resmi enflasyon rakamını bildiğini veya bilmediğini söyleyen iki grubun yıl sonu ve 12 ay ileriye yönelik enflasyon beklentileri birbirine oldukça yakındır.

Demografik kırılımlara göre inceleme

Bu bölümde 12-ay ileriye yönelik hanehalkı enflasyon beklentileri bazı demografik özelliklerine göre incelenmiştir.

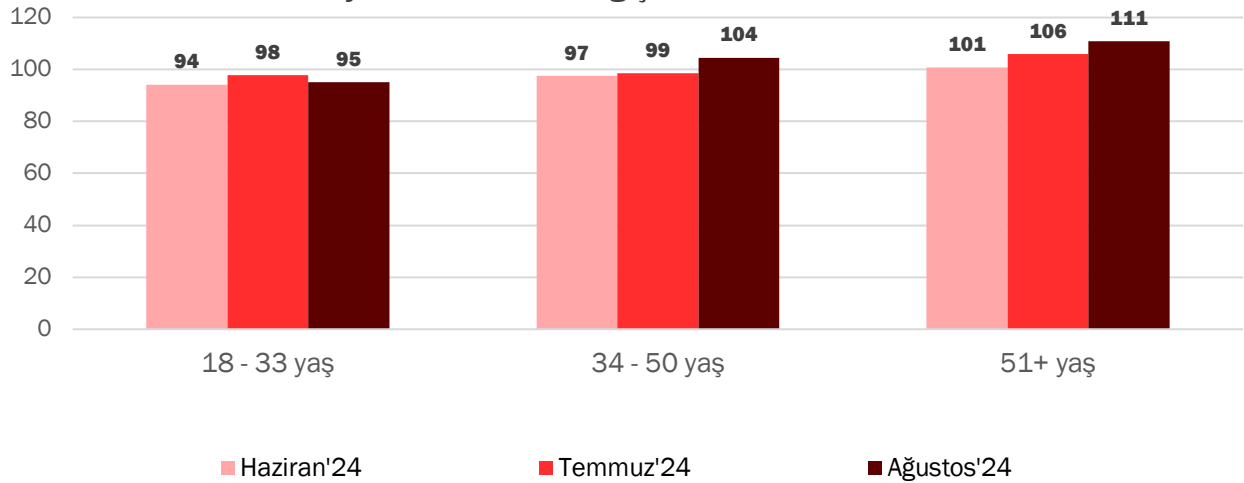
- 1) Görüşülen kişilerin çalışma durumuna göre bir inceleme yapıldığında, 12-ay ileriye yönelik enflasyon beklentisi en yüksek olan emekli grubunun genel ortalamasının yaklaşık 15 puan üzerinde, enflasyon beklentisi en düşük olan öğrenci grubunun ise genel ortalamasının yaklaşık 13 puan altında bir beklentiye sahip olduğu gözlenmektedir. Emekli grubunun geçinme durumu açısından en çok zorluk yaşadığını ifade eden grup olduğu göze çarpmaktadır.

Ağustos 2024'ten Ağustos 2025'e olan 12 aylık dönemde fiyatların ne hızla değişmesini beklersiniz?



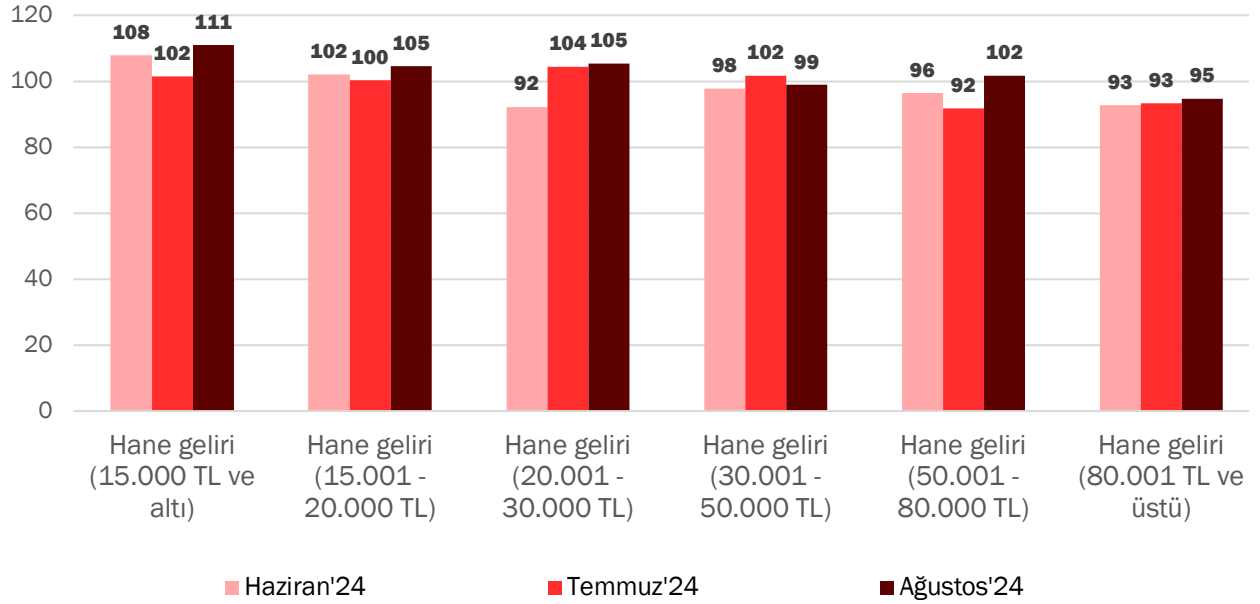
- 2) Yaş gruplarına göre bir ayrıştırma yapıldığında, artan yaş gruplarına paralel olarak 12-ay ileriye yönelik enflasyon beklentilerinin de yükseldiği gözlenmektedir. En yüksek enflasyon beklentilerine sahip olan 50 yaş üstü bireylerin tüketim sepetinde eğitim ve sağlık gibi hizmetler sektörü kalemlerinin ağırlığının daha yüksek olması beklenebilir. Temmuz ayında eğitim hizmetlerinde kaydedilen yıllık %104'lük manşet rakam, eğitim çağında çocuğu olması daha muhtemel görünen 50 yaş üstü grubunun enflasyon beklentilerinin diğer gruplardan daha yüksek ölçülmesi üzerinde etkili bir faktör olabilir.

12 Ağustos 2024'ten Ağustos 2025'e olan 12 aylık dönemde fiyatların ne hızla değişmesini beklersiniz?



- 3) Toplam gelir beyanına göre bir gruplama yapıldığında, en düşük gelir dilimindeki enflasyon beklentilerinde önceki aya göre belirgin bozulma görülürken üst gelir gruplarının beklentilerinde bir yakınsama gözlenmektedir.

Ağustos 2024'ten Ağustos 2025'e olan 12 aylık dönemde fiyatların ne hızla değişmesini beklersiniz?



Türkiye Hanehalkı Enflasyon Beklentileri Araştırması Künye Bilgisi

Bu araştırma, Türkiye'deki 18 yaş üstü nüfusun enflasyon beklentilerini ölçmeyi hedeflemektedir. Araştırma 15-19 Ağustos 2024 tarihlerinde KONDA Aracılı Paneli'ne dahil olmayı kabul etmiş kişilerle telefon araması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Panelistler panel sistemimize gönüllü olarak katılmışlardır. Her bir panelist KONDA'ya bağlı aracı ile anketi gerçekleştirmektedir. Araştırma kapsamında, 75 ilde ve 1469 farklı mahallede yaşayan 2943 kişiyle telefonla görüşme gerçekleştirilmiştir.

Araştırma, Türkiye'nin 18 yaş üstü yetişkin nüfusunu temsil edecek deneklerin tercihlerindeki eğilim ve değişimleri belirlemek ve izlemek için tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma bulgularının hata payı, yüzde 95 güven aralığında +/- 1,81, yüzde 99 güven aralığında yüzde +/- 2,37'dir.

Örnekleme, ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine dayalı mahalle ve köylerin nüfus büyüklükleri ve eğitim seviyeleri verileri ile 14 Mayıs 2023 Genel seçimlerinin mahalle ve köy sonuçları katmanlandırılarak hazırlanmıştır. Yerleşim yerleri önce kır/kent/metropol olarak ayrıştırılmış ve 12 bölge esas alınarak örneklem tespit edilmiştir.